

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΑΡΕΛΙΑ

Δυο ματιές τ

Αυτά τα λάθη έγιναν, ας αποφύγουν τα χειρότερα

Χωρίς πολλά λόγια και εισαγωγές, απαρτιθούμε τουλάχιστον πέντε σημαντικά λάθη που έχουν κάνει ο Γιώργος Παπανδρέου και οι συνεργάτες του, υπουργοί και μη. Λάθη που ευθύνονται, ως ένα βαθμό, για το γεγονός ότι η κυβέρνηση αντιμετωπίζει αξεπέραστα προβλήματα και η χώρα βρίσκεται υπό συνεχή και ασφυκτική πίεση.

Τα λάθη είναι πέντε και χρονικά επεκτείνονται ως και λίγους μήνες πριν από τις εκλογές της 4ης Οκτωβρίου του 2009.

ΛΑΘΟΣ ΠΡΩΤΟ: Η προεκλογική δήλωση του Γιώργου Παπανδρέου «λεφτά υπάρχουν». Μπορεί να έχουν περάσει πολλοί μήνες από τότε που έγινε, αλλά κάνουν λάθος όσοι από το κυβερνητικό επιτελείο νομίζουν ότι έχει ξεχαστεί. Αντίθετα, τη θυμούνται πολύ καλά, κυρίως ψηφοφόροι και κατώτερα στελέχη του ΠΑΣΟΚ, όπως διαπιστώνουν όσοι υπουργοί, βουλευτές και άλλα μεγαλοστελέχη εξακολουθούν να έχουν επαφή μαζί τους. Η δήλωση αυτή είναι που τροφοδοτεί και το αίτημα «να βρείτε αυτούς που έφαγαν τα λεφτά, να τους τα πάρετε πίσω και να τους βάλετε φυλακή». Και ούτε που θέλουν να ακούνε την απάντηση «αυτά δεν γίνονται». Όσο θα χειροτερεύει η οικονομική κατάσταση τόσο ο πρωθυπουργός και οι επιτελείς του θα βρίσκουν μπροστά τους αυτή τη δήλωση και αυτή την απαίτηση. Ας μην υποτιμούν αυτή την πραγματικότητα.

ΛΑΘΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: Αν και ο Γ. Παπανδρέου και τα βασικά στελέχη του ΠΑΣΟΚ ήξεραν προεκλογικά ότι η οικονομική κατάσταση που θα παραλάμβαναν ήταν πολύ δύσκολη, δεν φρόντισαν να εκπονήσουν ένα πρόγραμμα έκτακτης ανάγκης. Με μέτρα που θα έπρεπε να εφαρμοστούν από τον πρώτο μήνα, αλλά και με ομάδες στελεχών έτοιμες να αναλάβουν τις καίριες θέσεις του κρατικού μηχανισμού, ώστε να ξεκινήσει έγκαιρα η παραγωγή έργου: το συμμάζεμα του κράτους, το μαχαίρι στη σπατάλη, η συλλογή φόρων κ.λπ. Αντ' αυτού, χρειάστηκαν μερικοί μήνες μέχρι ο πρωθυπουργός και οι επιτελείς του να καταλάβουν ότι οι θεωρίες των διαφόρων οικονομολόγων, με τους οποίους έκαναν παρέα, ήταν καλές για θεωρητικές συζητήσεις, αλλά η πραγματικότητα της Ελλάδας επέβαλλε να γίνουν άλλα.

ΛΑΘΟΣ ΤΡΙΤΟ: Όταν συνειδητοποίησαν αυτή την πραγματικότητα, πήραν επείγοντα και σκληρά μέτρα. Ήταν η πιο σωστή και γενναία πράξη της νέας κυβέρνησης. Όμως, δεν πρόλαβαν να τα πάρουν και άρχισαν να τα αμφισβητούν κάποιοι από την κυβέρνηση και το ΠΑΣΟΚ (με τη δικαιολογία ότι είναι «έξω από το ιδεολογικό μας πλαίσιο»), νομίζοντας ότι έτσι θα μετριάσουν το, αναπόφευκτο, πολιτικό κόστος.

Όμως αυτό δεν πρόκειται να συμβεί, διότι ουδείς ασχολείται με ιδεολογικοπολιτικά ζητήματα όταν μειώνεται ο μισθός του ή πληρώνει περισσότερο φόρο. Επιπλέον, σπέρνουν την αμφιβολία αν τα μέτρα θα εφαρμοστούν.

ΛΑΘΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ: Η συνεχής ενασχόληση με το έλλειμμα και το χρέος που άφησαν οι προηγούμενοι μπορεί να έχει επιφέρει καίριο πλήγμα στη Ν.Δ., αλλά το κέρδος της κυβέρνησης από αυτό είναι πρόσκαιρο. Οι πάντες στην Ελλάδα γνωρίζουν τις ευθύνες του Καραμανλή, του Αλογοσκούφη, του Σουφλιά και του Παπαθανασίου, αλλά τώρα θα αρχίσουν να μετρούν τις ευθύνες της νέας κυβέρνησης. Το συνεχές αυτομαστίγωμα πρέπει να σταματήσει.

ΛΑΘΟΣ ΠΕΜΠΤΟ: Έγιναν λάθος εκτιμήσεις, αλλαγή γραμμής και δαιμονοποίηση των Γερμανών, των κερδοσκοπών κ.λπ. Σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα ο πρωθυπουργός και βασικοί υπουργοί: Πρώ-

Πριν αποφασίσει...

Πληθαίνουν οι πιέσεις (ξένων οίκων, τραπεζιτών, αναλυτών, Μέσων Ενημέρωσης κ.λπ.) για να προσφύγει η Ελλάδα είτε στον μηχανισμό στήριξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε απευθείας στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Αυτό δεν σημαίνει ότι έχουν όλοι την ίδια σκοπιμότητα: άλλοι απλώς βλέπουν ψυχρά την πραγματικότητα και άλλοι θέλουν να τη διαμορφώσουν εκβιάζοντας καταστάσεις. Η ελληνική κυβέρνηση ίσως βρίσκεται μπροστά στη λήψη της σοβαρότερης απόφασης στην οικονομική ιστορία της χώρας των τελευταίων δεκαετιών. Γι' αυτό πρέπει να την πάρει με ρεαλισμό και νηφαλιότητα, σταθμίζοντας όλα τα δεδομένα. Και, πριν την πάρει, επιβάλλεται να ζητήσει τη γνώμη, τη συμβουλή ή τη βοήθεια ανθρώπων που έχουν χειριστεί ανάλογες κρίσεις.

τα φλέρταραν με την ιδέα της προσφυγής στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, ίσως ως χαρτί πίεσης προς τη Μέρκελ. Μετά άρχισαν να ξορκίζουν το ΔΝΤ. Κι όταν η Μέρκελ το έβαλε μέσα στον «μηχανισμό στήριξης», προσπάθησαν να υποβαθμίσουν τη σημασία του. Τα τελευταία κρούσματα πολυλογίας και πολυγλωσσίας ήρθαν να επιβεβαιώσουν την έλλειψη σταθερής γραμμής. Τη μια ο πρωθυπουργός αφήνει να εννοηθεί ότι θέλει να αλλάξει τον μηχανισμό, την άλλη, υπό την πίεση των spreads, τον εκθειάζει.

Τα λάθη είναι για να διορθώνονται. Και η επισήμανσή τους γίνεται για να μην επαναληφθούν. Ο πρωθυπουργός πρέπει να αρχίσει από τον εαυτό του και μετά να το επιβάλει στους άλλους. Αλλιώς όλα θα πάνε στραφί.

karelis@enet.gr

